

Kokkuvõte ESK Üldkogu teemadest:

Saared jagunevad oma murekohtadelt kolme gruppi:

1. Saarvallad: Kihnu, Ruhnu, Vormsi.

2. Püsiasiustusega väikesaared, kellel asustus pole katkenud: Prangli, Abruca, Manija, Piirissaar, Aegna.

3. Väikesaared, mis on taastasustatud või väga väikese elanike arvuga: Heinlaid, Kesselaid, Kräsuli, Kõinastu, Osmussaar, Naissaar, Pakri saared, Vilsandi.

Kahel esimesel grupil on elanike esmavajadused ühel või teisel moel rahuldatud, probleeme vähem.

Kolmanda grupi väikesaartel on elu saarel vaja uuesti üles ehitada aastaringseks elamiseks ja samas luua endale ka töökohad, mis nõuab palju meelekindlust ja ressursi.

Keskkond

Kõikidel püsiasiustusega väikesaartel on Keskkonnakaitse seisukohalt suured piirangud, kas hoiualade (Heinlaid, Kõinastu, ja Ruhnu), loodusparkide (Kassari, Manija, Prangli, Kesselaid, Aegna, Osmussaar, Kihnu, Pakri), looduskaitsealade (Kihnu, Piirissaar, Abruca, Vormsi) või rahvusparkide (Vilsandi) näol.

Looduskaitse alane tegevus ei ole kohaliku omavalitsuse pädevus ja seega peaksid saarevahid olema riigi määrata.

Energia – elektriühenduse olemasolu, alternatiivenergia kasutamine
Energeetika küsimused peaks lahendama komplekselt kogu saare ulatuses ja selle arengukava väljatöötamine peaks olema teaduslikult uuritud ja põhjendatud.

TARISTU

Transpordiühendus mandriga

Liinilaevad: Abruca, Aegna, Kihnu, Manija, Vormsi, Ruhnu, Prangli, Piirissaar, Naissaar. Neil probleemid ilmaoludega ja kehvade laevadega. Saartele, kus pole püsiühendust on väga raske ja kallid tuua kaupa, ehitusmaterjali, koduloomi.

Sadamad

3.grupi väikesaartel on sadamad kehvad või asendatud ujuvkaidega. Osmussaarel saab randuda ainult väikse süvisega laev.

Saariesisene transport

Väikesaartest ainult Vormsil ja Ruhnul (ettetellimisel)

Internetiühendus

Osmussaarel, Naissaarel, Pakril, Vormsil, Pranglil, Abruikal, - kehvasti

Joogivesi

Ei jätku ühisveevärgi vett Pranglil, olemasolevad kaevud ei kata vajadust Pakri saartel, Vormsil joogivesi ebaühtlase kvaliteediga.

Reovesi

Palju probleeme

Prügimajandus

Veetakse saarelt ära, enamasti elanikud ise mandri poolsesse sadamasse. Kallis tegevus, eriti läbijooksu turistide sodi likvideerimine.

Toidu ning esmatarbekaupadega varustamine

Kauplused olemas Vormsil, Pranglil, Ruhnul(2), Kihnul, Piirissaarel

OHUTUS JA PÄÄSTE

Ruhnul toimib.

Kihnu, Aegna, Vormsi soovivad kohest valmisolekut.

Vabatahtlikud päästjad aktiveeruvad, vaja kuure, vahendeid jne.

Suurematel saartel ka merepääste alused.

HARIDUS

Kui lapsi pole, pole kooli vaja.

Kui kooli pole, ei tule lapsi.

Siiski hea näide Väike-Pakrilt, kus kool on 2 õpilasega valla kulu ja kirjadega.

ELAMUMAJANDUS

Eriti vaja õpetajatele, perearstidele, noortele lastega peredele kortereid.

Vormsil, Väike-Pakril.

ETTEVÕTLUS

Ettevõtluse arendamiseks peaks väikesaartel olema eraldi ettevõtlust toetav programm, sest ei suuda konkureerida mandri ettevõtjatega.

Põllumajanduse ja poollooduslike koosluste hooldamine.

Näiteks Pranglil, Vormsil, Pakri saartel, Osmussaarel on veiseid 747, lambaid 526, kitsi 15.

Tapavajadus: veiseid 120, lambaid ja kitsi 60

Elusloomade transport mandrile tapale praktiliselt võimatu ja kallis.

PLK alade hooldamine aga keskkonnakaitse seisukohalt riigi poolt väärtustatud ja oluline.

